

Cymhellion hyfforddi athrawon yng Ngymru: myfyrwyr TAR (Addysg Bellach)

**Blwyddyn academiaidd
2025/26**

Crynodeb

Nod grantiau cymhelliant hyfforddiant athrawon ar gyfer addysg gychwynnol athrawon TAR (Addysg Bellach) yw hyrwyddo recriwtio athrawon i'r sector Addysg Bellach a helpu i gefnogi rhai myfyrwyr sy'n dechrau cyrsiau addysg gychwynnol athrawon TAR cyn-wasanaeth llawn (Addysg Bellach) can arwain at gymhwystr i addysgu addysg bellach ("cymhellion TAR (AB)").

Mae'r canllawiau wedi eu dyroddi gan Medr, Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwill, ac yn darparu gwybodaeth am y cymelliadau TAR (AB) ar gyfer y flwyddyn academaidd 2025/26, amlinellu'r cyllid sydd ar gael, pwy sy'n gymwys i gael grant a sut y gwneir taliadau.

Dyllid darllen y canllawiau hyn yn eu cyfanrwydd er mwyn cael cadarnhad ynghylch cymhwysra i gael grant.

Nid yw'r canllawiau hyn yn ymwneud â chymelliadau a gynigir ar gyrsiau addysg gychwynnol athrawon sy'n arwain at Statws Athro Cymwysedig. Gellir ddod o hyd i pa gymwysiadau sydd ar gael ar gyfer y cyrsau ar [wefan Llywodraeth Cymru](#).

Gall y rhai sy'n gymwys i dderbyn Cymellion TAR AB wneud cais am un neu fwy o'r canlynol.

- Grant Pwnc â Blaenioriaeth - £3000
- Grant Pwnc nad yw'n flaenoriaeth - £1000
- Grant Mwyafrifol Byd-eang - £1000
- Grant Iaith Gymraeg - £1000

Myfyrwyr sy'n gwneud cais am grant

Mae Darparwyr TAR (AB) yn gyfrifol am weinyddu ac asesu cymhwysedd myfyrwyr ar gyfer grantiau cymhelliant ar ran Medr.

Gall myfyrwyr ond hawlio grant cymhelliant os ydynt:

- yn bodloni'r meini prawf cymhwysedd
- wedi gwneud cais drwy gwblhau'r ffurflenni datgan perthnasol

Os oes gan fyfyrwyr unrhyw ymholiadau am eu cymhwysedd a gwneud cais am grant neu unrhyw gwestiynau am y grantiau hyn, dylent gysylltu â'u Darpariwr TAR (AB).

Cyfrifoldebau'r Darparwyr TAR (AB) am weinyddu'r grant

Mae Darparwyr AGA yn gyfrifol am:

- nodi'r myfyrwyr sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysedd
- rhoi'r ffurflenni datgan i fyfyrwyr cymwys ar ddechrau'r rhaglen AGA
- sicrhau bod myfyrwyr yn deall telerau'r grant
- casglu'r holl ffurflenni datgan wedi'u llofnodi, a'u dychwelyd mewn ffordd ddiogel i Lywodraeth Cymru
- cwblhau ffurflenni hawlio tymhorol

- cwblhau ffurflenni ar gyfer Cymhelliant Cymraeg ar ddechrau a diwedd y flwyddyn academaidd
- sicrhau bod tystiolaeth ar gyfer y Cymhelliand Cymraeg yn cael eu casglu
- sicrhau bod tystiolaeth yn cael eu casglu ar gyfer rheini o gymunedau mwyafrif yn fyd-eang
- gweinyddu taliadau grant i fyfyrwyr
- delio ag ymholiadau gan fyfyrwyr ynghylch y grant

Caiff holl gyfrifoldebau'r Darparwyr TAR (AB) eu hamlinellu bob blwyddyn mewn llythyrau cynnig grant a llythyrau contract unigol. Os bydd gan Darparwyr TAR (AB) gwestiwn ynghylch y broses o weinyddu'r grant, dylent gysylltu â gweithlu@medr.cymru.

Pwy sy'n gymwys i gael y grant

I fod yn gymwys i gael cymhelliant TAR (AB), rhaid i fyfyrwr:

1. pan dderbynnir y myfyrwr i'r cwrs, fod yn ddeiliad gradd gyntaf (Nid yw hyn yn cynnwys gradd sylfaen) o sefydliad addysg uwch yn y Deyrnas Unedig neu gymhwyster cyfwerth
2. bod â hawl ganddo i gael cymorth o dan reoliadau a wnaed o dan [adran 22 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998](#) ac sydd mewn grym ar y pryd, fel y mae'r rheoliadau hynny yn gymwys i'r [cwrs](#)
3. peidio â bod mewn unrhyw un o'r categorïau canlynol o bersonau nad oes hawl ganddynt i gael y grant hyfforddi:
 - myfyrwyr a gwblhaodd gwrs o addysg gychwynnol athrawon ar lefel addysg bellach cyn 1 Medi 2025
 - myfyrwyr sy'n cymryd Tystysgrif mewn Addysg (AB) nad yw'n gymhwyster ôl-raddedig
 - myfyrwyr TAR (AB) sy'n astudio ar gyrsiau mewn swydd
 - myfyrwyr TAR (AB) sy'n astudio yn rhan-amser
 - unrhyw un sydd eisoes yn ddeiliad Statws Athro Cymwysedig
 - unrhyw un a gyflogir i addysgu mewn unrhyw goleg addysg bellach neu sefydliad addysg arall mewn unrhyw swydd

Yn ogystal rhaid i'r rhai sy'n gwneud cais am gymhelliant y Gymraeg feddu ar sgiliau Iaith Gymraeg o [lefel Sylfaen](#) neu uwch (hunanasesiad).

Cymhelliant TAR AB mwyafrif yn fyd-eang

Bydd myfyrwyr sydd wedi datgan ar ei ffurflen cais am grant ei bod yn nodi ei bod o gefndr y mwyafrif yn fyd-eang, yn medru derbyn £1000 ychwanegol.

I fod yn gymwys ar gyfer Cymhelliant TAR AB Mwyafrif yn Fyd-Eang, uniaethu â myfyrwyr o un o'r grwpiau ethnig canlynol a datgan hynny i'w darparwr AGA:

Asiaidd:

- Bangladeshaidd neu Fangladeshaidd Prydeinig
- Tsieiniaidd neu Dsieiniaidd Prydeinig
- Indiaidd neu Indiaidd Prydeinig

- Pacistanaidd neu Bacistanaidd Prydeinig
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall

Du, Du Prydeinig, Caribïaidd neu Affricanaidd:

- Affricanaidd neu Affricanaidd Prydeinig
- Caribïaidd neu Garibïaidd Prydeinig
- Unrhyw gefndir Du arall

Grwpiau cymysg neu aml-ethnig:

- Gwyn neu Wyn Prydeinig ac Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig
- Gwyn neu Wyn Prydeinig a Du Affricanaidd neu Ddu Affricanaidd Prydeinig
- Gwyn neu Wyn Prydeinig a Du Caribïaidd neu Ddu Caribïaidd Prydeinig
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Aml-ethnig arall

Gwyn:

- Gwyn, Sipsiwn neu Deithwyr Gwyddelig
- Gwyn, Roma
- Iddewig

Grŵp ethnig arall:

- Arabaidd
- Cwrdaidd

Swm y grant

Cynigir cymelliadau o hyd at £3,000 (i rai sy'n astudio yn y pynciau penodedig a restrir isod) neu hyd at £1,000 (i rai sy'n astudio mewn unrhyw bwnc arall).

Pynciau mathemateg

- Mathemateg Gymhwysol
- Mathemateg Gyffredinol
- Mathemateg a mecaneg
- Mathemateg ac ystadegaeth
- Mathemateg Bur
- Ystadegaeth

Pynciau gwyddoniaeth

- Gwyddoniaeth Gymhwysol
- Bioleg
- Cemeg
- Cadwraeth
- Gwyddor daear
- Ecoleg
- Electroneg
- Gwyddor yr Amgylchedd
- Gwyddoniaeth Gyffredinol
- Daeareg
- Bioleg Ddynol

- Ffiseg
- Gwyddor chwaraeon

Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu

- Cynllunio gyda Chymorth Cyfrifiadur (CAD)
- Peirianwyr cyfrifiaduron
- Astudiaethau cyfrifiadur(ol)
- Gweithrediadau TG

Cymraeg

Sgiliau Byw – Llythrennedd a Rhifedd

Technoleg a Pheirianeg

- Trydanwyr modurol
- Cynnal a chadw moduron
- Peirianeg dylunio a datblygu
- Dylunio a Thechnoleg
- Peirianeg drydanol
- Electroplatio
- Astudiaethau peirianeg
- Peirianeg fecanyddol
- Peirianeg platiau metel
- Mecaneg/peirianwyr moduron
- Mecaneiddio chwaraeon moduro
- Peirianeg cynhyrchu a phrosesau
- Peirianeg rheweidio
- Technoleg Deunyddiau Gwrthsafol
- Gwneud a ffitio offer
- Gosod teiars, pibelli gwacáu a ffenestri blaen
- Paentio a chwistrellu cerbydau
- Adeiladu cyrff cerbydau
- Weldio a ffabrigo

Grant Ychwanegol ar gyfer Addysgu a Dysgu Cymraeg

Gall myfyrwyr sy'n astudio unrhyw bwnc (ac eithrio'r Gymraeg) wneud cais am grant ychwanegol o £1000.

Mae darparwyr AGA wedi ymrwymo i ddarparu cyfleoedd o fewn 40 credyd i'r cwrs i ddatblygu sgiliau iaith Gymraeg.

Bydd angen cwblhau datganiad tyst 3 ffordd (tiwtor academiaidd, mentor lleoliad ac athro dan hyfforddiant) sy'n cyd-fynd â thargedau clir fel tystiolaeth bod myfyriwr wedi gwneud yr hyn sy'n angenrheidiol i dderbyn y cymhelliant.

Dyma'r math o dystiolaeth a fyddai'n cael ei hystyried:

- Datblygu adnoddau cyfrwng Cymraeg i gefnogi dysgu ac addysgu
- Addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg/dwyieithog tra ar leoliad
- Datblygu sgiliau Cymraeg eu dysgwyr

- Datblygu'r gymuned Gymraeg ehangach o fewn eu lleoliad lleoli
- Datblygu perthnasoedd y tu allan i'w lleoliad, ee ac o fewn lleoliad cymunedol neu Gymraeg i Oedolion

Taliadau grant

Pryd y dylid gwneud taliadau i fyfyrwyr

Telir rantiau pwnc bob tymor mewn tri rhandaliad, rhagfyr, Mawrth a Mehefin y flwyddyn astudio academiaidd.

Bydd y rhai sy'n cydymffurfio'n llwyddiannus â grant y Gymraeg yn derbyn y swm llawn ochr yn ochr â'u taliad grant pwnc terfynol ym mis Mehefin yn y flwyddyn academiaidd astudio.

Bydd darparwyr yn penderfynu ar union ddyddiadau'r taliadau. Dylent sicrhau bod taliadau'n cael eu gwneud cyn diwrnod gwaith olaf y mis. Ym mis Mehefin, hwn fydd diwrnod gwaith olaf mis Mehefin neu, os yw'n gynharach, yr wythnos y daw'r rhaglen i ben.

Dim ond i'r myfyrwyr hynny sy'n mynychu'r rhaglen ar ddyddiad y taliad y dylid gwneud taliadau. Os yw unrhyw fyfyrwr wedi tynnu'n ôl neu wedi gohirio (wedi gohirio) rhaglen cyn y dyddiad talu, ni ddylid gwneud taliad.

Pa grantiau y dylid eu talu

Taliadau grant TAR AB			
Swm y grant cymhelliant	Taliad yr hydref i'w dalu ym mis Rhagfyr	Taliad gwanwyn i'w dalu ym mis Mawrth	Taliad yr haf a'r taliad olaf i'w dalu ym mis Mehefin
£3,000	£900	£900	£1,200
£1,000	£300	£300	£400
£1,000 (Cymraeg)	£0	£0	£1,000

Os bydd person, a fyddai fel arall yn gymwys i gael cymhelliant TAR (AB), ond sydd hefyd wedi cael;

1. rhan neu'r cyfan o gymhelliant TAR (AB), o dan y cynllun hwn neu unrhyw gynllun blaenorol yng Nghymru cyn 1 Medi 2025
2. neu wedi cael, ar unrhyw adeg, unrhyw swm o grant a oedd yn daladwy mewn perthynas â chynlluniau cyfatebol yn Lloegr

bydd y taliad o gymhelliant TAR (AB) y bydd hawl gan y person hwnnw i'w gael, yn cael ei leihau o'r swm o grant blaenorol a dalwyd i'r person hwnnw

Dim ond hyd at uchafswm gwerth y grant cymhelliant yn y flwyddyn academiaidd yr ymunodd â'r rhaglen y bydd gan fyfyrwyr cymwys hawl iddo, oni bai bod Medr cytuno fel arall yn ysgrifenedig.

Sut caiff y taliad ei wneud i Bartneriaethau AGA

Rhaid i Darparwyr AGA casglu ffurflenni datgan unigol ar gyfer pob myfyriwr cymwys ar ddechrau pob blwyddyn academiaidd. Mae'r datganiad yn cynnwys gwybodaeth sydd ei angen ar Lywodraeth Cymru i weinyddu a'i gwerthuso'r cynllun, a rhaid i Darparwyr AGA gallu rannu pob datganiad â Medr mewn modd diogel os gofynir.

Mae'r ffurflen ddatgan yn gofyn i fyfyrwyr gadarnhau eu bod wedi darllen a deall yr wybodaeth sydd ar y tudalennau gwe hyn. Os na dderbynnir y cadarnhad hwn gan ddarparwyr, ni ellir gwneud taliadau grant.

Cyn pob rhandaliad tymhorol, rhaid i Darparwyr AGA lenwi a chyflwyno ffurflen hawlio i Medr er mwyn sicrhau bod arian priodol yn cael ei ryddhau. Bydd Darparwyr AGA yn cael gwybod am y dyddiadau cyflwyno drwy lythyr y cytundeb grant.

Bydd ffurflenni datgan a hawlio'n cael eu dosbarthu i Darparwyr AGA yn uniongyrchol gan Medr.

Gohirio, tynnu'n ôl ac ailddechrau

Os bydd myfyriwr yn gohirio ei astudiaethau yn ystod tymor, ni fydd yn gymwys i gael y taliad tymhorol hwnnw. Fodd bynnag, os bydd myfyriwr yn ailafael yn ei astudiaethau yn yr un flwyddyn academiaidd, fe fydd ganddo hawl i gael taliad am y cyfnod a fethwyd, hyd at uchafswm y cymhelliant. O dan yr amgylchiadau hyn bydd taliad yn cael ei wneud ar ôl cwblhau ac yn ychwanegol at daliad y tymor canlynol.

Os bydd myfyriwr yn ailafael mewn rhaglen AGA mewn blwyddyn academiaidd wahanol i'r un y dechreuodd ynddi, neu os bydd yn gohirio rhaglen, parheir i wneud taliadau ar yr un gyfradd (os o gwbl) a oedd yn gymwys yn y flwyddyn academiaidd yr ymunodd y myfyriwr â'r rhaglen, oni bai bod Medr yn cytuno fel arall yn ysgrifenedig.

Bydd gan unigolion sy'n tynnu'n ôl o gwrs cyn iddo gael ei gwblhau, ac sy'n gymwys i gael grant cymhelliant, hawl i gael y taliad(au) tymhorol ar gyfer tymhorau y maent wedi'u cwblhau'n llawn yn unig.

Adennill grantiau cymhelliant a dalwyd

Mae gan Medr bwerau i adennill grantiau cymhelliant a dalwyd, yn gyfan gwbl neu'n rhannol. Mae ganddynt ddisgresiwn i arfer y pwerau hyn ai peidio, a byddant yn ystyried pob achos yn ôl ei deilyngdod.

Caniateir i'r pwerau hyn gael eu harfer gan mEDR:

1. os bydd y derbynnydd, ar ôl cael unrhyw randaliad o grant cymhelliant, yn methu â chwrdd ag unrhyw feini prawf cymhwysedd a fabwysiadwyd gan Medr ac a nodir yn yr Atodlen neu'r canllaw gwybodaeth mewn perthynas â rhandaliad dilynol; neu
2. os yw'r derbynnydd, yn ei gais am grant cymhelliant, neu mewn cysylltiad â'r cais hwnnw, wedi darparu gwybodaeth anwir neu wybodaeth sy'n gamarweiniol; neu os oes tystiolaeth ddigamsyniol nad oedd y derbynnydd erioed wedi bwriadu cwblhau'r cwrs neu, ar ôl ei gwblhau, nad oedd yn fwriad ganddo fynd i addysgu

Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth

Mae gwybodaeth y mae myfyriwr yn ei chyflwyno fel rhan o'i hawliad o dan Gynllun hyfforddi athrawon yng Nghymru ar gyfer myfyrwyr TAR (AB) i ofynion Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 (y "Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth"), Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 (yr "EIR"), y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (y "GDPR") a Deddf Diogelu Data 2018 (y "Ddeddf Diogelu Data").

Mae myfyrwyr hefyd yn cydnabod mai Medr sy'n gyfrifol am benderfynu yn ôl ein disgresiwn llwyr:

1. ddatgelu unrhyw wybodaeth yr ydym wedi'i chael o dan neu mewn cysylltiad â'r Cyllid i'r graddau y mae'n ofynnol i ni ddatgelu gwybodaeth o'r fath i berson sy'n gwneud cais datgelu o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth neu'r EIR a/neu
2. bod unrhyw wybodaeth wedi ei heithrio rhag cael ei datgelu o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth neu'r EIR
3. cynnal gwiriadau at ddibenion atal twyll a gwyngalchu arian, ac i ddilysu hunaniaeth. Mae angen y gwiriadau hyn i brosesu data personol i asiantaethau atal twyll trydydd parti

Mewn rhai amgylchiadau gall Medr dderbyn eich gwybodaeth bersonol gan y darparwyr.

Cwestiynau cyffredin gan fyfyrwyr

A yw'r grant cymhelliant yn drethadwy?

Mae Cyllid a Thollau (HMRC) yn adran anweinidogol o Lywodraeth y DU sy'n gyfrifol am gasglu trethi. Nid yw grantiau cymhelliant fel arfer yn drethadwy i fyfyrwyr amser llawn. Fodd bynnag, dylai myfyrwyr geisio cyngor gan Cyllid a Thollau ar eu hamgylchiadau unigol.

Beth fydd effaith y grant cymhelliant ar gymorth arall i fyfyrwyr?

Ni chaiff grant cymhelliant ei ystyried yn rhan o'ch incwm ar gyfer darpariaethau cyllid myfyrwyr sy'n seiliedig ar incwm y cartref. Felly, ni ddylid ei gynnwys wrth gyfrifo eich incwm trethadwy sydd heb ei ennill; fodd bynnag, dylai myfyrwyr geisio cyngor gan eu darparwr cyllid myfyrwyr ar eu hamgylchiadau unigol.

Beth fydd effaith y grant cymhelliant ar fudd-daliadau?

Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau yn adran o Lywodraeth y DU sy'n gyfrifol am bolisi lles a phensiwn. Dylech ofyn am gyngor ganddynt ar eich amgylchiadau unigol.

A fydd y grant cymhelliant yn sbarduno ad-daliadau benthyciadau myfyrwyr?

Na, gan eich bod yn dilyn cwrs llawnamser. Gall ad-daliadau benthyciad gael eu sbarduno ar ôl i chi gwblhau eich cwrs ac yn ennill cyflog fel athro.

Cwestiynau cyffredin gan darparwyr AGA

Pa swm grant y dylid ei dalu?

Dylai'r myfyriwr nodi'n glir ar ei ffurflen ddatganiad pa bwnc y mae ei leoliad yn canolbwyntio ar addysgu. Cyfeiriwch at yr adran swm grant i benderfynu pa un ddylai'r myfyriwr ei dderbyn.

Beth fydd yn digwydd os bydd myfyriwr yn tynnu / atal astudiaeth?

Dylid tynnu myfyriwr o hawliad cyn gynted ag y bydd yn tynnu'n ôl o gwrs. Dim ond am unrhyw dymor y maent wedi'i gwblhau yn llawn y dylid eu talu. Gweler yr adran Gohirio (atal), tynnu'n ôl ac ail-ddechrau am ragor o wybodaeth.

Cwestiynau pellach?

Os oes gan Darparwyr TAR (AB) unrhyw gwestiynau'n ymwneud â'r wybodaeth hon neu gwestiynau nad ydynt wedi'u hateb yn yr wybodaeth hon, dylent gysylltu â gweithlu@medr.cymru.

Bydd myfyrwyr sydd ag unrhyw gwestiynau am y cymhellion yn cael eu cyfeirio at eu Darparwyr TAR (AB) yn uniongyrchol.

Ar gyfer grantiau sydd ar gael i'r cyrsiau TAR Cynradd ac Uwchradd ewch i gwefan [Llywodraeth Cymru](#)

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government